

73
RIDDER BOLLE

og hans kamp mot drager og baroner

14 JAN. 1974

RIKSTEATRET

SØRKEDALSVN. 106

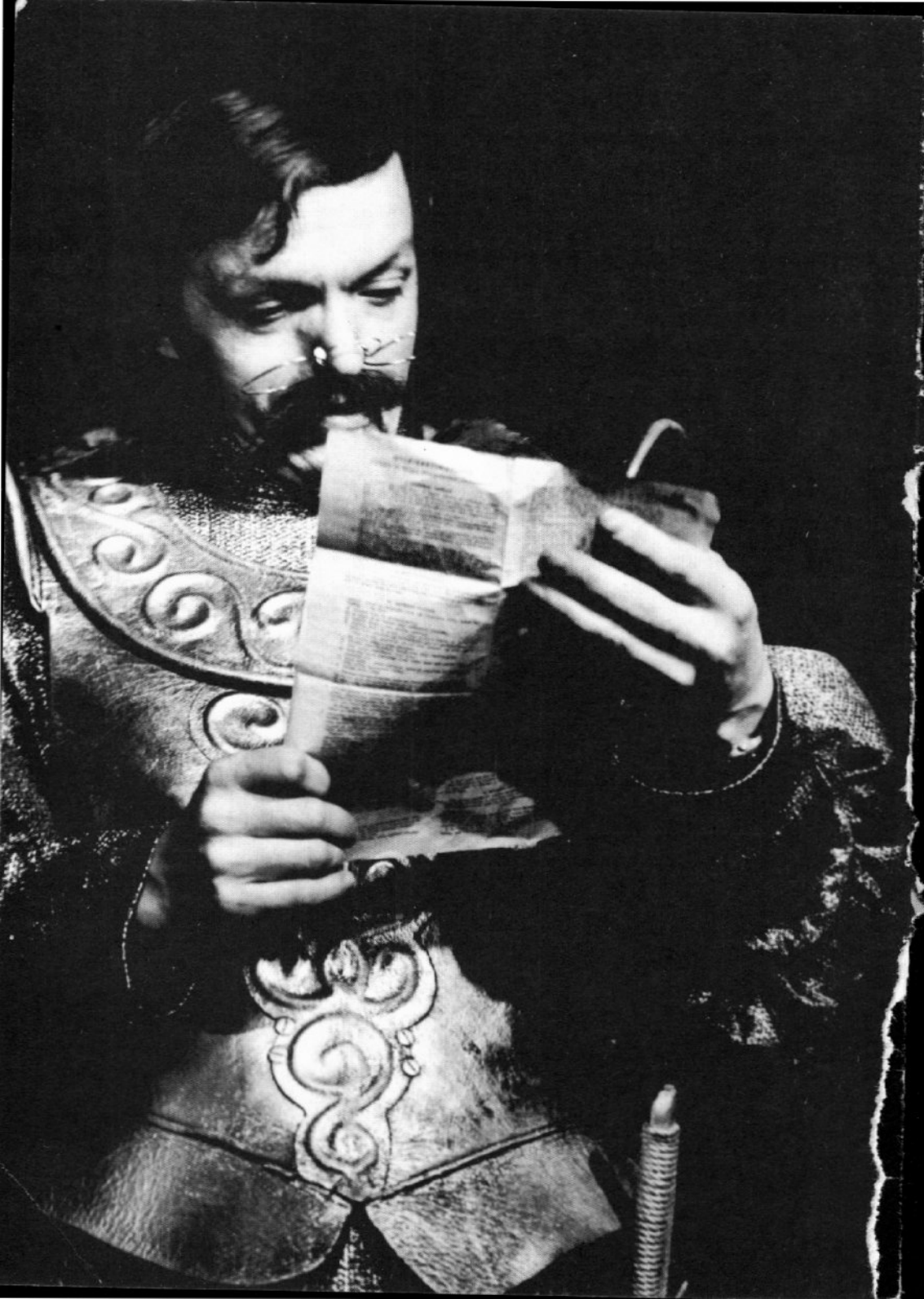
OSLO 3

Arho

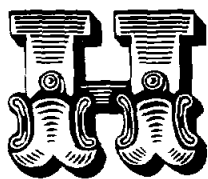
en familieforestilling av Robert Bolt

HÅLOGALAND TEATER

Hvorfor Ridder Bolle?

av Nils Utsi

vorfor vise kamp mot drager og baroner?

Jeg må smile litt av spørsmålene. Ikke fordi de er meningsløse, men fordi tanken på Ridder Bolle og hans heroiske kamp får humoren til å boble i meg. Jeg synes det er morsomt å slippe seg løs i fantasiens verden sammen med drager, onde baroner og tryllende magimakere. Men det er jo ikke for at jeg skal ha det gøy vi spiller dette stykket. Vi spiller det for å få alle barn mellom 8 og 80 år til å fantasere litt, og hvis vi så oppdager at ung og eldre kan ha glede av å gjøre det sammen, ja da har "Bolla" fungert som den skal.

i har jo laget en barneforestilling før – Gutten og Gullfuglen, og selv om den var myntet på de minste barna, gav den oss verdifulle erfaringer. For det første så vi at voksne aldri kjedet seg under forestillingen. Men vi vet at barn ofte kjeder seg under såkalt "voksne" stykker. Dessuten vet vi at de store barna og

den yngste ungdommen (hva er hva?) ofte faller mellom to stoler: De voksnes teater er trott, og barneteater er det litt flaut å glede seg over. Ridder Bolle er et stykke som forener disse motsetningene, tror jeg. Hvis det slår til, vil vi på scenen merke det veldig godt: Av og til hører vi bare barnas mangslungent lydelige tilslutning, andre ganger dominerer de voksnes mer disiplinerte latter nede i bassen. Hviskende kommentarer veksler med barnas høylydte protester når skurkene slår til, i det hele tatt, salen lever.

nsketenkning? Kanskje. Ennå vet vi ikke, men vi vet at behovet for å se morsomt teater er enormt. I så måte føyer "Ridder Bolle" seg vakkert inn i vårt repertoir. Jeg tror aldri det har vært spilt et sånt stykke før her i Nord-Norge, og jeg må si det kiler i magen på meg. Jeg håper kilingen skal smitte over på dere.

Om forfatteren

Robert Bolt ble født 15. august 1924 i nærheten av Manchester. Etter å ha fullført sin utdannelse i 1959, underviste han i engelsk litteratur ved forskjellige skoler frem til 1958. Samtidig skrev han hørespill for BBC og i årene fra 1953–58 sendte BBC 15 av disse: 8 for voksne og 7 for barn. De fleste av barnestykkene handlet om Sir Oblong-Fitz-Oblong, en uvillig og ikke altfor intelligent ridder, som kjemper mot drager og onde baroner. Disse var forløpere til kveldens scenestykke, og den samme ridder er av oss blitt kalt ridder Bolle.

I april 1957 debuterte Robert Bolt som scenedramatiker med "The Critic and the Heart", og bare noen få måneder senere fulgte hans neste skuespill, "The Flowering Cherry", med Sir Ralph Richardson i hovedrollen. Dette ble en ubetinget suksess og innbragte ham Londonavisen Evening Standard's pris for sesongens mest lovende skuespill. Dette gjorde det mulig for Bolt å ofre hele sin tid til skrivingen. "A Man for All Seasons", Bolt's kanskje mest kjente skuespill, ble først produsert som hørespill i BBC, og senere som fjernsynsteater. I 1960 hadde det så premiere på scenen i London, og derefter i New York. Det var en stor suksess på begge sider av Atlanteren og han mottok både New Yorks kritikerpris og prisen fra The American Theatre Wing, begge i 1962. "A Man for All Seasons" er senere blitt filmet, og suksessen gjentok seg.

Robert Bolt's produksjon forteller om en allsidig forfatter. Etter først å ha arbeidet med radio- og fjernsynsteater, ble det flere scenestykker, og i de senere årene har han beskjeftiget seg meget med å skrive for filmen. Foruten "A Man for All Seasons", finner vi blant hans filmarbeider "Lawrence of Arabia", som fikk det Britiske Filmakademiets pris, og også ble nominert til Oscarprisen i 1963. Bolt var også ansvarlig for filmmanuskriptet etter Pasternaks roman "Doktor Zhivago".

Robert Bolt karakteriseres ofte som en "gammeldags profesjonist" og en ekspert på det "veldreide" skuespill. Sikkert er det i hvert fall at han er mindre eksperimentell enn mange av sine samtidige i den såkalte "nye bølge" i britisk dramatik. Men Bolt's produksjon tyder på at han ennå har mye usagt i britisk film og teater, og han har hatt et fremgangsrikt samarbeid med noen av de beste skuespillere i britisk teater.

Aftenens forestilling, som vi altså har kalt "Ridder Bolle og hans kamp mot drager og baroner", hadde urpremiere på Aldwych Theatre i London i 1965, og har siden den gang hvert år ved juletider blitt vist på nytt til stor glede for både barn og foreldre.

Forfatteren om personene i stykket

- Fortelleren* Kledd forskjellig fra alle de andre.
- Hertugen* Eldre, velnært aristokrat, velmenende og indolent. Bærer sivil drakt, fra eventyrtiden.
- Riddere* Bærer rustning, bortsett fra Tørnips, som også er i sivil, litt mindre flott enn Hertugen. På våpenskjorten merket til "Det Kongelige Jordbær".
- Ridder Bolle* Kort, tykkfallen, lyserødt, uskyldig ansikt med tynt hvitt hår på hodet. Han er pedantisk, litt selvgod – nesten. Rustning av sølv.
- Kapteinen* Proletar – roff sjomannstypе.
- Jasper 15 Baron Lovetann*
Kort, kraftig, rødt ansikt, svart kinnskjegg, kolerisk og selvgod, likevel fascinerende i all sin barnslige grådighet. Kledd, noe anakronistisk, i en litt skrikende, rutet jakke, bowlerhatt, ridebukser og gamasjer. Går alltid med dobbeltløpet hagle.
- Godseier Tregolf* Stor og dum. Kledd i svart rustning med en diger svart fjærbusk på toppen.
- Bonder* Kledd i filler av sekkestrie, uten sko.
- Soldater* Vanlig middelalderkostyme, våpenmerke, Baron Lovetann's Gyldne Padde.
- Borgermester* Ydmyk og engstelig. Litt mindre fattigslig kledd enn bøndene og har sko. Har vest, og bærer borgermesterkjedet.
- Gloria Magica* Ironisk, intellektuell. Kledd i akademisk kappe.
- Syver Skjære* Fuglekostyme med fjær i forskjellige farger. Er livat og amoralsk.
- Sylvester Skjære* Vitenskapelig assistent. Som Syver Skjære.
- Dragen* (bare på contentum) Stemmen er dannet, livløs og truende.

Hvordan er dragen?

Det har rådet stor uenighet her på teateret om hvordan dragen ser ut. Gemyttene har vært i kok, venn har stått mot venn, og rekvisitter har banet seg vei gjennom luften på grunn av dette spørsmålet, som langtifra har funnet sin endelige avklaring. Vi skal ikke ta stilling til saken, bare gjengi en del av debatten – den verbale delen, de øvrige lyder får man høre under forestillingen gjennom høytalere, når det er slagsmål med dragen:

Per: Enhver idiot må da kunne forstå at denne dragen er feit og forspist! Den har jo herjet . . .

Bernhard: Feit? Hele poenget med stykket er jo at dragen er sulten, utsultet.

Per: Jo, jo, jo, men det er en feit sult, mye vil ha mer, jo feitere man er desto mer sulten er man, ja bare se på deg selv . . .

Sigmund (bryter inn): Det kan være nødvendig med en klargjøring av premisene for denne diskusjonen . . .

Per: Hold nå kjeften på deg du da!

Bernhard: Dragen er altetende! Den er ingen feinschmecker! Den har herjet og spist alt, alt på sin del av øya, der er ingenting igjen og den er utsultet og så radmager at øynene står ut av hodet på den . . .

Per: Radmager? Etter å ha spist en halv øy? Hvis du skulle . . .

Sigmund: Nei, ernæringsfysiologisk skulle . . .

Bernhard: Det er ikke snakk om næringsfysikk her. Hva er mest skremmende, det er det . . .

Per: Vi skal ikke bare skremme, det er idéen, tanken bak som teller. En feit, imperialistisk drage virker . . .

Lille Per (sønnen til Inger Lise): Drager fins vel ikke på ordentlig vel. Det er bare på teater så.

RIDDER

og hans kamp mo

(Originaltittelen: "The Thw

EN FAMILIEFORES

(med 10 min. pau

AV ROBERT BOLT, OVERSA

REGI: SVEIN SC

SCENOGRAFI: KARI

PROD.LEDER: ARNE SKOG LYS: SVEN

SUFFLØR/INSPISIENT: BJØRG VALVIK

REKVISITTER/PLAKAT: JENS MELSOM

Musikken er laget av Svein Inge Larsen og innsp

Roll

HERTUGEN : BERNHARD RAMSTAD
RIDDER BOLLE : NILS UTSI
RIDDER TROMPETERSTRALE : PER JANSEN
RIDDER I : TORILL ØYEN
STERKODD : SIGMUND SÆVERUD
HELSLEIP : FRODE RASMUSSEN
FORTELLEREN : BERNHARD RAMSTAD OG
INGER-LISE VESTBY

PROGRAMKOMITÉ :

ADMINISTRASJONSSEKRETÆR :

ØKONOMISEKRETÆR :

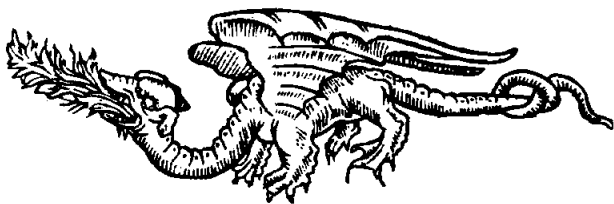
PR/ORGANISASJONSSEKR. :

R BOLLE

og drager og baroner

(Fortelling av Baron Bolligrew")

TILLING I 2 AKTER

(Pause mellom aktene)

UTT AV SIGMUND SÆVERUD

SCHARFFENBERG

MELSON

JOHANSEN SNEKKER: BØRGE KVAAL

KOSTYMEASSISTENT: GAUTE BERG

FOTOGRAF: BJØRN KÅRE IVERSEN

Spilt av elever ved Musikkonservatoriet i Tromsø

ene

BARON LØVETANN	:	PER JANSEN
GODSEIER TREGOLF	:	SIGMUND SÆVERUD
BORGERMESTEREN	:	BERNHARD RAMSTAD
OBIDIA	:	TORILL ØYEN
SYVER SKJÆRE	:	INGER-LISE VESTBY
SYLVESTER SKJÆRE	:	FRODE RASMUSSEN
GLORIA MAGICA	:	TORILL ØYEN
SOLDAT	:	FRODE RASMUSSEN

TOR AMUNDSEN
KLAUS HAGERUP
SIGMUND SÆVERUD
SVEIN SCHARFFENBERG
JENS MELSON
GUNHILD INDAHL
INGER BENDIKSEN
TOR AMUNDSEN

Stor tegnekonkurranse for barn

Til alle barn som ser „Ridder Bolle og hans kamp mot drager og baroner”

Når du har sett
Ridder Bolle,
vennene
og fiendene hans,
synes vi du skulle
lage et bilde som
forteller om stykket.

Send tegningen til
Hålogaland Teater,
Postboks 840,
9001 Tromsø.

Der vil Kari,
Ivar og Jan
se på alle
bildene som
kommer inn.
De vil så
plukke ut
200 stk.
som skal
stilles ut
under Barnas
Festspill i Harstad
i slutten av
juni 1974.

Og vi gleder oss til å se
nettopp ditt bilde.

Ikke lag bildene
for små.
Tegn, mal, klipp og lim.
Bruk hvilke materialer du vil.

Alle som får bilde sitt
på utstilling, vil få brev fra oss.

De som skal se på alle
tegnene er:
Kari Gravklev
scenograf ved
Hålogaland Teater,
Ivar Watne
kunstner,
Jan Hallstensen
formingslærer.

På baksiden av bildet
setter du
navn, alder, skole og
adressen din.

Hilsen Hålogaland Teater og Kari, Ivar og Jan.

Litt om planene

Ja, så går da Hålogaland Teater inn i sin tredje sesong. Pengeproblemer har vi hatt, husproblemer har vi hatt, bemanningsproblemer har vi hatt. Og de fleste problemene har vi fremdeles. Men vi kryper altså *trøstig* videre.

Bak oss ligger to slitsomme, men også glade år og et program som vi uten å ta kjeften for full i alle fall kan kalle for variert. Det spenner fra tysk samfunns-satire, til samiske eventyr, til en vanvittig revy som verken kan steds- eller tidfestes, til fabler og spill fra Hålogaland, til Peer Gynt for klasserom, til Magnar Mikkelsens oppgjør med "den frie og uavhengige presse", til en annerledes norsktime, til et program om kjærlighet, til et stykke om en utkant-kommunes kamp for sin eksistens.

Vi ser tilbake, tenker at det er litt av en salat, puster tungt og videre at: Hva nå?

Ja, hva nå? Hva slags teater skal Hålogaland Teater bli? En ting er i alle fall sikkert, hvis Nord-Norge skal få et teatertilbud på lik linje med Sør-Norge så må det gies mer penger. Det nytter ikke i lengden med to, tre prosent av de samlede teaterbevillingene.

Slik det er nå, er ikke Hålogaland Teater et teater for hele Nord-Norge, og det kan det ikke bli før det opprettes en gruppe i Nordland og en i Finnmark. Det er ingen løsning å ha sporadiske turneer i hele landsdelen slik at ingen får et skikkelig tilbud og de ansatte ved teatret sliter seg ut. Alle tre fylkene må ha sitt fast etablerte teater. Oslo har tre teatre, Nord-Norge har ett og knapt nok det.

Men i mellomtiden, hva slags teater skal *vi* bli, hva skal vi spille: Målet er å ha et tilbud som tilfredsstill alle aldersgrupper, å spille stykker som er aktuelle og som samtidig tar opp problemene slik de ytrer seg i Nord-Norge.

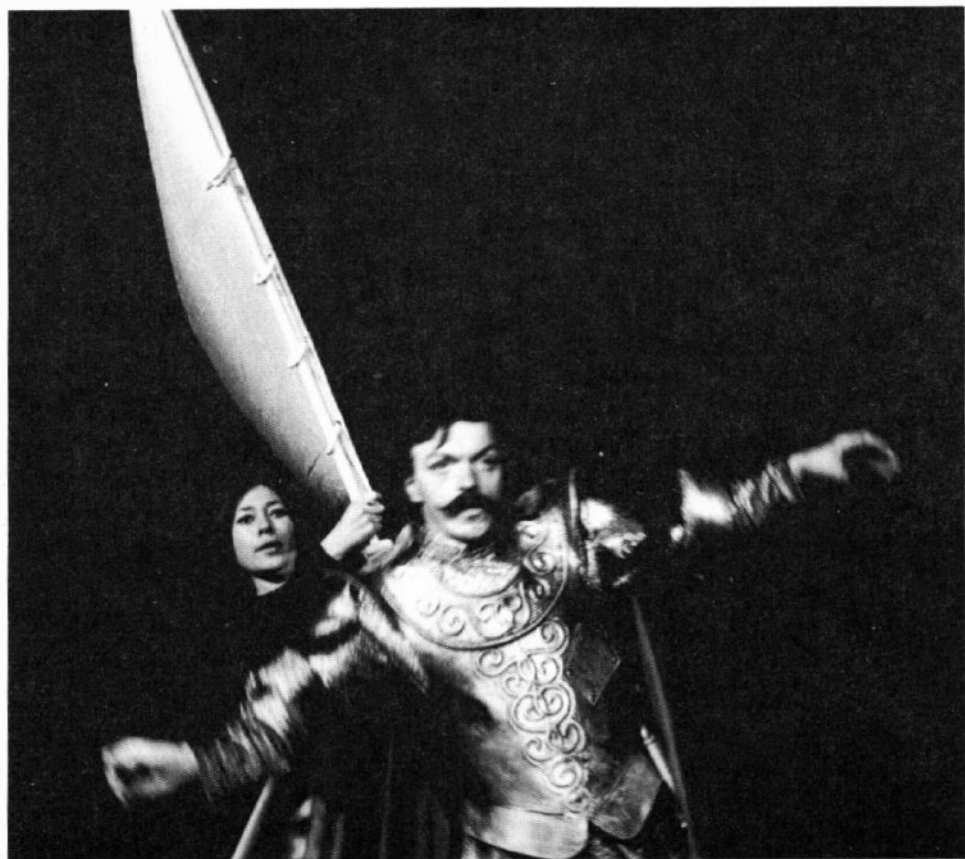
I år starter vi opp med "Ridder Bolle og hans kamp mot drager og baroner". Det er en forestilling for hele familien, og det er vel ikke nødvendig å skrive mer om den i akkurat *dette* programmet. Vi spiller også "Unntak og regel" av Bertolt Brecht som oppsøkende; det er et diskusjonsstykke som handler om hvordan et tilsynelatende rettssamfunn kan vise seg å beskytte de sterke mot de svake. Det er nok et stykke som kan skape diskusjon, og det er det vi håper. Vi arbeider også med et program om ukepressen. Det blir til i samarbeid med en ungdomsskoleklasse.

Ved juletider begynner vi arbeidet med "Fru Carrars børser" av Bertolt Brecht. Det er et stykke fra den spanske borgerkrigen. Miljøet er en fiskerfamilie i Spania, men problematikken skulle rekke over grensene. Selv om tiden er en annen og situasjonen fredelig i dag, så er det nok mye dere vil

kjenne igjen hos menneskene i dette stykket og deres kamp for å forsvare det som er deres.

Endelig kommer vi til å arbeide et stykke fram på samme måte som vi gjorde med "Det e her æ høre tel". Det blir et stykke om ungdom og deres problemer, og vi håper å ha det premiereklart til neste høst. Vi kommer til å lage det i samarbeid med ungdom og andre som har kjennskap til ungdomsproblematikk. Vi håper at det kan bli like mye diskusjon etter det stykket som det ble etter "Det e her æ høre tel". Og vi håper at vi vil bli møtt med den samme hjelpsomheten under forarbeidet.

Endelig håper vi at vi har vært og fortsatt vil være en god begynnelse på det som engang skal og må bli Hålogaland Teater.

Turnéplan

Tirsdag	30. oktober	Alta, premiere
Onsdag	31. »	Hammerfest
Torsdag	1. november	Lakselv
Fredag	2. »	Honningsvåg
Søndag	4. »	Havøysund
Mandag	5. »	Kjøllefjord
Tirsdag	6. »	Mehamn
Torsdag	8. »	Berlevåg
Fredag	9. »	Båtsfjord
Lørdag	10. »	Vadsø
Søndag	11. »	Vardø
Mandag	12. »	Kirkenes
Lørdag	17. »	Heggelia
Søndag	18. »	Setermoen
Mandag	19. »	Narvik
Onsdag	21. »	Andenes
Torsdag	22. »	Myre
Fredag	23. »	Straume
Lørdag	24. »	Sortland
Søndag	25. »	Melbu
Mandag	26. »	Svolvær

FAMILIEFORESTILLING

RIDDER BOLLE

og hans kamp mot drager og baroner

H 73

HÅLOGALAND TEATER

Litt om Ridder Bolle

En gang for lenge, lenge siden – den gang drager ennå var vanlige – levde det en hertug. Når denne hertugen fikk høre om en drage som herjet et eller annet sted i riket hans – så sendte han en ridder i skinnende rustning ut for å ta seg av den.

En av disse ridderene – han heter Bolle – blir sendt ut i et særlig farlig oppdrag. Han skal ta seg av en stor svart drage – en av dem med røde øyne, vet dere. Og ikke bare det – den bor og herjer på Lovetannøya – der den slemme Baron Lovetann – alle bønders plage og borgeres skrekk, regjerer med hård hånd. – Der alle er fattige fordi baronen er rik, der alle er redde – til og med baronen, fordi dragen er sulten.

Men vår helt – den gode – ridder Bolle, er ikke redd. Bare av og til litt nervøs. Han seiler den korte, men farefulle reisen over til Lovetannøya, og finner fort ut at forholdene er verre enn han trodde. Baronen og hans venn og jaktkamerad, Godseier Tregolf, har ikke bare revet ned den eneste kirka, men de bruker domstolen på øya til å plage de fattige med.

Ridder Bolle synes dette er for galt. Han er Kongelig utsendt Ridder, så dette må han gjøre noe med. Men det er ikke så enkelt, for Baron Lovetann og Godseier Tregolf mener forholdene er akkurat sånn som de skal være.

Men ridder Bolle får hjelp av Syver Skjære. Kirken blir bygd opp, og de får bytte ut de dårlige dommerene med noen som er bedre.

Men da sender baronen bud på Gloria Magica, en meget ond trollkvinne som er stormester i trolldom.

Så får baronen et brev – fra dragen – og dragen skriver at han er sulten. Men ridder Bolle og Syver Skjære og vennene deres gir seg ikke så lett. – Men nå vil vi ikke røpe mere – for nå blir det virkelig spennende.

Stor tegnekonkurranse for barn

Til alle barn som ser
„Ridder Bolle og hans kamp mot drager og baroner”

Når du har sett
Ridder Bolle,
vennene
og fiendene hans,
synes vi du skulle
lage et bilde som
forteller om stykket.

Send tegningen til
Hålogaland Teater,
Postboks 840,
9001 Tromsø.

Der vil Kari,
Ivar og Jan
se på alle
bildene som
kommer inn.
De vil så
plukke ut
200 stk.
som skal
stilles ut
under Barnas
Festspill i Harstad
i slutten av
juni 1974.

Og vi gleder oss til å se
nettopp ditt bilde.

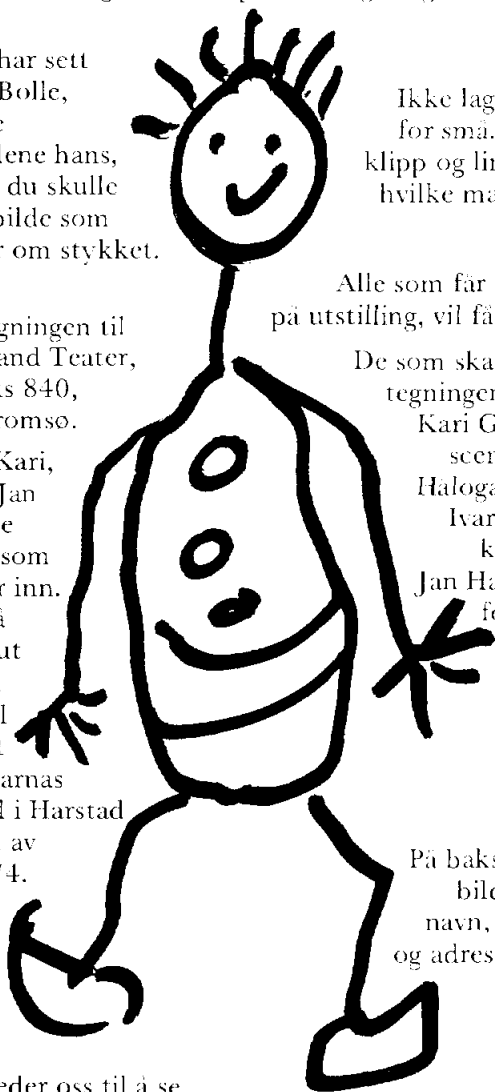
Hilsen Hålogaland Teater og Kari, Ivar og Jan.

Ikke lag bildene
for små. Tegn, mal
klipp og lim. Bruk
hvilke materialer
du vil.

Alle som får bildet sitt
på utstilling, vil få brev fra oss.

De som skal se på alle
tegningene er:
Kari Gravklev,
scenograf ved
Hålogaland Teater,
Ivar Watne,
kunstmaler,
Jan Hallstensen,
formingslærer.

På baksiden av
bildet setter du
navn, alder, skole
og adressen din.

Turnéplan

Tirsdag	30. oktober	Alta, premiere
Onsdag	31. »	Hammerfest
Torsdag	1. november	Lakselv
Fredag	2. »	Honningsvåg
Søndag	4. »	Havøysund
Mandag	5. »	Kjøllefjord
Tirsdag	6. »	Mehamn
Torsdag	8. »	Berlevåg
Fredag	9. »	Båtsfjord
Lørdag	10. »	Vadsø
Søndag	11. »	Vardø
Mandag	12. »	Kirkenes
Lørdag	17. »	Heggelia
Søndag	18. »	Setermoen
Mandag	19. »	Narvik
Onsdag	21. »	Andenes
Torsdag	22. »	Myre
Fredag	23. »	Straume
Lørdag	24. »	Sortland
Søndag	25. »	Melbu
Mandag	26. »	Svolvær

Turnéen er en samarbeidsturné med Riksteatret.

Alle forestillinger spilles kl. 18.00 dersom ikke annet er opplyst.

Familiebillettpris: voksne kr. 6.—, barn kr. 6.—